

Čís. 1788.

Maření exekuce (zákon ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák.).

Předpokladem trestnosti dle řu 3 zákona jest aspoň formální oprávnění exekučního orgánu k výkonu zabavení.

K administrativnímu zabavení pohledávky dlužníkovy pro berní nedoplatky není berní vykonavatel oprávněn (§§y 22 a násl. prozatímních předpisů pro berní exekuci).

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1924, Zm II 26/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného Pavla W-a do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 1. prosince 1923, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle řu 3 zák. ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák., zrušil napadený rozsudek a sprostil obžalovaného z obžaloby pro tento přestupek. Zmateční stížnost státního zastupitelství do téhož rozsudku, pokud jím byl obžalovaný František S. podle řu 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin dle řu 5 tr. zák. a řu 1 onoho zákona, zavrhl.

Důvody:

Zmateční stížnost Pavla W-a napadá výrok, odsuzující ho pro přestupek dle řu 3 zákona o maření exekuce, zmatky čís. 5 a 9 a) řu 281 tr. ř. Pokud vývody její uplatňují číselně zmatek čís. 5, věcně však zmatek čís. 9 a) výtkou, že v tomto případě o vedení exekuce nemůže býti řeči, nelze jí upříti oprávnění. Podle zjištění rozsudku prodal obžalovaný Josef W. Františku S.-ovi prase po 14 nebo 15 aneb 16 Kč za 1 kg mrtvé váhy. Když správce berního úřadu Sch. zvěděl, že Josef W., který dlužil finančnímu eráru asi 13.000 Kč daní, prase prodal, odebral se k obžalovanému S.-ovi (podle výpovědi S-ovy s exekutorem) a když S. potvrdil, že prase od Josefa W-a koupil a ještě nezaplatil, poněvadž nebylo odváženo, prohlásil Sch. S.-ovi, že kupní cenu za prase zabavuje pro berní úřad. S. pak požádal Sch-a, by si odpoledne o půl šesté přišel pro peníze, že si je před W-em může vzít. Když pak Sch. v určité době k S.-ovi přišel, prohlásil tento, že si W. peníze vybral. S. peníze skutečně vyplatil Pavlu W.-ovi, když tento, byv upozorněn, že berní úřad zabavil pohledávku, naříkal, že prase bylo koupeno za jeho peníze. Ze zjištěného děje plyne, že nešlo a nemohlo jíti o administrativní zabavení kupní ceny, t. j. hotovosti, prodateli již patřící, nýbrž jen o administrativní zabavení pohledávky Josefa W-a proti Františku S.-ovi, pokud se týče nároku prodatele na vyplacení ujednané kupní ceny. Právním zmatečným stížností namítá, že nemůže býti řeči o exekuci ve smyslu zákona o maření exekuce, správněji řečeno, že nelze mluvit o tom, že pohledávku nutno pokládati za zabavenou ve smyslu tohoto zákona.

Věc dlužno pokládati za zabavenou jen tehdy, když předepsaným způsobem bylo ustanoveno, že cena její má sloužiti výhradně k uspokojení

nároku nějakého věřitele. Podle platných zákonných předpisů však není přípustna administrativní exekuce na takové pohledávky, jakou byla pohledávka W-ova. Podle §§ 2 a násl. prozatímních předpisů pro berní exekuci (příl. 5 k věstníku ministerstva financí z roku 1900) mohou berní úřady administrativně provést k vydobytí berních nedoplatků pouze zájem a prodej movitých věcí (hmotných), vnučenou správu nemovitostí dlužníka a dle výnosu ministerstva financí z 9. července 1902, číslo 81.495/1901 (věstník ministerstva spravedlnosti z roku 1902 str. 217) zabavení pohledávek z papírů, svědčících majiteli a pohledávek naznačených v §u 296 ex. ř. Nebyli tedy správce berního úřadu a berní vykonavatel ani formálně oprávněni dotyčnou pohledávku cestou administrativní zabavit. Ustanovení §u 3 zákona o maření exekuce chrání právě tak, jako trestní ustanovení §§ 68, 81, 312, 314 tr. zák., autoritu státu. Předpokladem této ochrany orgánů státu, pokud se týče opatření jimi provedených, jest však aspoň formální jejich oprávnění. Neboť v zájmu státu není chrániti tyto orgány neb jejich opatření i v případě, když překročí obor svých práv a povinností. Neprávem tedy nalézací soud, shledav pohledávku za zabavenou, podřadil stěžovatelův čin skutkové povaze přestupku dle §u 3 zákona o maření exekuce. Bylo proto napadený výrok jako zmatečný ve smyslu §u 281 čís. 9 a) tr. ř. zrušiti a stěžovatele dle §u 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby sprostiti.

Těmito vývody však pozbývá též právního podkladu zmateční stížnost veřejného žalobce, domáhající se zmatky čís. 5 a 9 a) §u 281 tr. ř. odsouzení Františka S-a pro přestupek dle §u 3 zákona o maření exekuce, spáchaný zaplacením kupní ceny Pavlu W-ovi. Bylo ji tudíž zavrhnouti.

Čís. 1789.

Zřízení knihovní zástavy pro pohledávku poškozeného na náhradu škody pachatelem není ještě konečnou náhradou škody, sloužíc jen k zabezpečení narovnání.

Narovnáním »určitým« co do doby plnění (§ 188 b) tr. zák.) jest i smlouva, jíž se pachatel zavázal zaplatiti uznanou jím pohledávku poškozeného proti určité výpovědi.

Beztrestnost nevylučuje tu okolnost, že pachatel před splatností pohledávky žaloval o neplatnost narovnání.

(Rozh. ze dne 12. listopadu 1924, Zm I 555/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti Jindřicha Sch-a do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Liberci ze dne 5. června 1924, jímž byl uznán vinným zločinem zpronevěry ve smyslu §u 183 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto